

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.006.01.2023

Ryszard Chmielowicz
Starosta Powiatu Gryfickiego

Starostwo Powiatowe w Gryficach
Plac Zwycięstwa 37
72-300 Gryfice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/089 Realizacja przez spółki wodne zadań finansowanych ze środków publicznych.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Gryficach ¹ , Plac Zwycięstwa 37, 72-300 Gryfice.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ryszard Chmielowicz Starosta Powiatu Gryfickiego ² od 23 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Sprawowanie nadzoru nad działalnością spółek wodnych.
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2019 r. – 2023 r. (do czasu zakończenia kontroli) ³ , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Anna Jończyk, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/25/2023 z 2 lutego 2023 r. (akta kontroli str.1-2)

---

¹ Dalej: Starostwo.

² Dalej: Starosta.

³ Tj. 17 marca 2023 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Sprawowany przez Starostę w latach 2019-2023 (do 17 marca 2023 r.⁶) nadzór i kontrola nad spółkami wodnymi nie zawsze były skuteczne czy właściwe. Starosta nie posiadał pełnej wiedzy o podjętych przez organy spółek wodnych uchwałach. Analiza uchwał organów spółek wodnych związanych ze zmianą składu osobowego w spółkach pod kątem zgodności z przepisami prawa i zapisami statutów, została przeprowadzona przez Starostę w roku 2019 i 2020 nierzetelnie, bowiem mimo braku w aktach spraw dokumentów świadczących o przyjęciu uchwał wymaganą większością głosów, Starosta nie wniósł do nich zastrzeżeń. Nie podjęto też działań celem doprowadzenia przez spółki wodne treści ich statutów do zgodności z aktualnie obowiązującymi przepisami. Poza tym decyzje o przyznaniu dotacji celowych spółkom wodnym w 2019 r. nie zostały podjęte przez Zarząd Powiatu we właściwej formie. W Starostwie zapewniono wystarczające przygotowanie kadrowe i organizacyjne niezbędne do realizacji zadań z zakresu nadzoru i kontroli nad spółkami wodnymi. Starosta posiadał pełną wiedzę o liczbie spółek wodnych nad którymi sprawował, w okresie objętym kontrolą, nadzór i kontrolę. Prawdłowo została oceniona przez Starostę zgodność zmian do statutów z przepisami prawa. Zaś w przypadku uchwał organów spółek wodnych - w przedmiocie innym aniżeli zmiany składu osobowego czy zmiany statutów - poddanych szczegółowemu badaniu, należycie zweryfikowano zgodność tych uchwał z prawem i ze statutami spółek. Starosta rzetelnie weryfikował również prawidłowość wykorzystania przez spółki wodne udzielonych im przez Powiat Gryficki dotacji, zgodnie z zasadami określonymi przez Radę Powiatu Gryfickiego. W kontrolowanym okresie nie zaistniała konieczność nakładania przez Starostę obowiązków ponoszenia świadczeń na rzecz spółek wodnych od podmiotów niebędących członkami spółek wodnych, odnoszących korzyści z urządzeń spółek wodnych lub przyczyniających się do zanieczyszczenia wody, dla których ochrony spółki wodne zostały utworzone.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

Sprawowanie nadzoru nad działalnością spółek wodnych.

1. W latach 2019-2023 (do 17 marca 2023 r.), kwestię organizacyjnego przygotowania do realizacji zadań z zakresu nadzoru nad spółkami wodnymi określał Regulamin Organizacyjny Starostwa stanowiący załącznik do uchwały Zarządu Powiatu w Gryficach. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym, nadzór nad działalnością spółek wodnych, w tym zatwierdzanie ich statutów, należało do zadań Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska⁷ Starostwa.

(akta kontroli str. 3-8, 55-58, 89-92, 132-135, 176-179, 220-224, 264-268, 292-295)

Prowadzenie spraw z zakresu nadzoru nad działalnością spółek wodnych powierzono jednemu pracownikowi WRLiOŚ Starostwa. Sprawy prowadzone były przy współpracy z obsługą prawną Starostwa. Za planowanie działalności WRLiOŚ oraz kierowanie jego pracą odpowiadał Dyrektor. Koordynacją i nadzorem merytorycznym nad Wydziałem zajmował się etatowy członek Zarządu Powiatu Gryfickiego⁸ albo Wicestarosta Powiatu Gryfickiego⁹.

(akta kontroli str. 3-8, 51-52, 70, 82, 123, 125, 167, 169, 211, 213, 256, 258, 288-291, 295).

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dzień zakończenia czynności kontrolnych.

⁷ Dalej: WRLiOŚ.

⁸ W okresie od 28 czerwca 2018 r. do 22 października 2020 r.

⁹ Od 23 października 2020 r.

Odnosząc się do kwestii doskonalenia zawodowego pracownika zajmującego się sprawami z zakresu nadzoru i kontroli nad spółkami wodnymi, Starosta wyjaśnił¹⁰: *W kontrolowanym okresie 2019-2023 pracownik odpowiedzialny za prowadzenie spraw z zakresu nadzoru i kontroli nad spółkami wodnymi uczestniczył w szkoleniach z zakresu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego na podstawie którego prowadzone są postępowania administracyjne, ponadto postępowania te prowadzone są przy współpracy z obsługą prawną Starostwa. Pracownik zajmujący się nadzorem nad spółkami wodnymi nie uczestniczył w szkoleniach merytorycznych z zakresu nadzoru nad spółkami wodnymi określonymi w ustawie Prawo wodne ponieważ nie były organizowane. Szkolenia z zakresu postępowania administracyjnego zostały przeprowadzone w październiku 2018 r. i grudniu 2022 r.*

(akta kontroli str. 3-8, 295-296, 298-299)

W Starostwie nie ustalono systemu zastępstw¹¹ przy prowadzeniu spraw należących do kompetencji Starosty wynikających z ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne¹².

(akta kontroli str. 1298-1299, 1316)

Zgodnie z wyjaśnieniami Starosty¹³: (...) *realizacją zadań z zakresu postępowań związanych z nadzorem i działalnością spółek wodnych zajmuje się jeden pracownik, któremu powierzono również inne zadania Wydziału, natomiast zakresu obowiązków związanych z nadzorem nad działalnością spółek wodnych nie powierzono w zastępstwie innemu pracownikowi Wydziału. (...) zostanie ustalone zastępstwo przy prowadzeniu spraw należących do kompetencji Starosty wynikających z ustawy z 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.*

(akta kontroli str. 1298-1299, 1316)

W Starostwie nie określono w latach 2019-2023 regulacji wewnętrznych dotyczących załatwiania spraw związanych z działalnością spółek wodnych.

(akta kontroli str. 3-8, 292-295)

2. W okresie 2019-2023 (do 17 marca 2023 r.) nadzorowi i kontroli Starosty podlegały cztery spółki wodne o statusie *istniejące*:

- Gminna Spółka Wodna „REGA” z siedzibą w Gryficach,
- Gminna Spółka Wodna Trzebiatów z siedzibą w Trzebiatowie,
- Spółka Wodna Potok z siedzibą w Modlimowie,
- Spółka Wodna Stawno z siedzibą w Stawnie.

Brak było nowopowstałych i zlikwidowanych spółek wodnych.

(akta kontroli str. 3-8, 296-297, 300)

Według danych¹⁴ z prowadzonego przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie¹⁵ Systemu Informacyjnego Gospodarowania Wodami¹⁶, wynikało, że na terenie Powiatu Gryfickiego w ww. okresie funkcjonowało osiem spółek wodnych:

- Gminna Spółka Wodna „Lubosiel” z siedzibą w Brojcach (w SIGW brak informacji o statusie spółki) - wpis spółki 11 maja 1978 r.,
- Spółka Wodna „Wodnik” z siedzibą w Karnicach (w SIGW brak informacji o statusie spółki) - wpis spółki 11 maja 1978 r.,

¹⁰ Wyjaśnienia Starosty z 7 lutego 2023 r.

¹¹ Wyjaśnienia Starosty z 9 marca 2023 r.

¹² Dz. U. z 2022 r. poz. 2625, ze zm.; dalej: Prawo wodne z 2017 r.

¹³ Wyjaśnienia Starosty z 9 marca 2023 r.

¹⁴ Na podstawie informacji Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z 29 grudnia 2022 r. oraz Dyrektora Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie z 14 lutego 2023 r. i 21 lutego 2023 r.

¹⁵ Dalej: PGW WP.

¹⁶ Dalej: SIGW.

- Spółka Wodna „Liwia Łuża” z siedzibą w Rewalu (w SIGW brak informacji o statusie spółki) - wpis spółki 14 stycznia 1986 r.,
- Spółka Wodno-Ściekowa w Rewalu (status spółki: w likwidacji) - wpis spółki 16 grudnia 1987 r.,
- Gminna Spółka Wodna „REGA” z siedzibą w Gryficach (status spółki: istniejąca) - w SIGW brak daty wpisu spółki, wniosek o wpis spółki z 3 stycznia 2018 r. (data wpływu do PGW WP Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie¹⁷ 8 stycznia 2018 r.),
- Gminna Spółka Wodna Trzebiatów z siedzibą w Trzebiatowie (status spółki: istniejąca) - wpis spółki do katastru wodnego 4 grudnia 2014 r.,
- Spółka Wodna Potok z siedzibą w Modlimowie (status spółki: istniejąca) - w SIGW brak daty wpisu spółki, wniosek o wpis spółki z 19 lutego 2018 r. (data wpływu do PGW WP RZGW 20 lutego 2018 r.),
- Spółka Wodna Stawno z siedzibą w Stawnie (status spółki: istniejąca) – wpis spółki 4 kwietnia 2018 r.

(akta kontroli str. 19-20, 22, 314-315, 1050-1052, 1239, 1250-1254)

Dyrektor PGW WP RZGW, wskazał¹⁸, że: (...) ewidencja spółek wodnych (...) powstała na podstawie ksiąg wodnych otrzymanych od Wojewodów. Ewidencja ta zawiera informacje o wszystkich spółkach wodnych, związkach spółek wodnych, spółkach wodociągowych, spółkach wodno-melioracyjnych, m.in. czas trwania spółki, status spółki. Dla dużej części spółek nie posiadamy żadnej dokumentacji oraz informacji czy funkcjonują, nie otrzymaliśmy również od Starostów wniosków o ich wykreślenie, stąd nadal figurują w systemie o statusie brak danych. W czasie przed powstaniem Wód Polskich Wydział Regionalnego Systemu Informacyjnego i Katastru Wodnego RZGW w Szczecinie podejmował próby weryfikacji stanu spółek wodnych pytając o ich status Starostów, RZGW w Szczecinie otrzymał wówczas szczątkowe informacje lub brak było odpowiedzi.

(akta kontroli str. 314-315, 1050)

Odnosząc się do rozbieżności w zakresie danych jakimi dysponował Starosta dotyczących liczby spółek wodnych podlegających nadzorowi i kontroli Starosty, oraz danych PGW WP dotyczących liczby spółek wodnych w Powiecie Gryfickim widniejących w SIGW, Starosta wyjaśnił¹⁹: Powiat Gryficki powstał na bazie Urzędu Rejonowego w Gryficach, który działał do 31 grudnia 1998 r. tj. do momentu powołania powiatów w dniu 1 stycznia 1999 r. Tutejszy Urząd zgodnie z art. 462 Prawa wodnego z 2017 r. sprawuje nadzór nad czterema spółkami wodnymi, które powstały po 1999 r., zatwierdził ich statuty zgodnie z art. 446 ust. 3 ww. ustawy Prawo wodne. (...) zgodnie z wiedzą posiadaną przez Starostę (...) spółki wodne: Gminna Spółka Wodna „Lubosiel” (...); Spółka Wodna „Wodnik” (...); Spółka Wodna „Liwia Łuża” (...) i Spółka Wodno-Ściekowa w Rewalu (...), wpisane są do Rejestru Informacyjnego Gospodarowania Wodami (wcześniej kataster wodny,) jednak Starosta jako organ właściwy do sprawowania nadzoru nad spółkami wodnymi nie posiada dokumentów dotyczących ich działalności, w związku z czym nie miał podstaw do podjęcia działań zmierzających do wykreślenia spółek z ww. Rejestru. Starosta w celu weryfikacji faktycznej działalności spółek wodnych zwrócił się z prośbą do Wójtów i Burmistrzów (organów zatwierdzających statut) z terenu Powiatu o podanie informacji o prowadzonej działalności spółek wodnych oraz ich Zarządów na terenie Gminy (...). W odpowiedzi na ww. pismo: 1) Urząd Gminy Rewal pismem z 3 listopada 2003 r. (...) wskazał, że na terenie Gminy Rewal nie działają

¹⁷ Dalej: RZGW.

¹⁸ Informacja jednostki niekontrolowanej z 14 lutego 2023 r.

¹⁹ Wyjaśnienia Starosty z 14 lutego 2023 r.

spółki wodno-ściekowe (...), 2) Urząd Gminy Brojce pismem z 5 września 2003 r. (...) poinformował, że na terenie Gminy od wielu lat spółki wodne nie prowadzą działalności (...); 3) Urząd Miejski Gryfice pismem z 29 września 2003 r. (...) wskazał, że na terenie Gminy Gryfice brak jest aktualnie działających spółek wodnych (...); 4) Urząd Miasta i Gminy Trzebiatów pismem z 29 października 2003 r. (...) poinformował, że spółka Wodna „TAMA” Trzebiatów od kilku lat nie przejawia żadnej działalności (...); 5) Urząd Miejski w Płotach pismem z 9 września 2003 r. (...) poinformował, że Gminna Spółka Wodna „WARTA” od 2000 r. nie prowadzi prac konserwacyjnych na terenie Gminy Płoty (...); 6) Urząd Gminy Karnice pismem z 17 października 2003 r. (...) poinformował, że istniejąca na terenie Gminy Karnice Spółka Wodna „WODNIK” od 2000 r. nie prowadzi statutowej działalności (...). Starosta 13 października 2003 r. otrzymał pismo RZGW w Szczecinie z 7 października 2003 r. (...) stanowiące informację o dokonaniu elektronicznego zapisu wpisów przekazanych przez Wojewodów ksiąg wodnych dotyczących spółek wodnych oraz ich związków. RZGW w Szczecinie wystąpiło do Starosty z prośbą o udzielenie informacji na temat spółek wodnych oraz ich związków działających w obszarze Powiatu Gryfickiego, przekazując jednocześnie wypis spółek wodnych oraz ich związku z obszaru Powiatu Gryfickiego zarejestrowanych w dotychczasowych księgach wodnych (...). W odpowiedzi na ww. pismo Starosta Gryficki pismem z 7 listopada 2003 r. (...) wskazał, że na podstawie otrzymanych z Gmin Powiatu informacji wynika, że działalność spółek wodnych i związków spółek wodnych nie jest prowadzona na obszarze Powiatu (...).

(akta kontroli str. 304-305, 939-940)

Powierzchnia zmeliorowanych gruntów ogółem na terenie Powiatu Gryfickiego (z uwzględnieniem również powierzchni zmeliorowanych gruntów w spółkach wodnych), wynosiła w każdym roku w okresie 2019-2023²⁰: 30,487 tys. ha²¹. Zmeliorowane w spółkach wodnych: Gminna Spółka Wodna „REGA”, Gminna Spółka Wodna Trzebiatów, Spółka Wodna Potok, Spółka Wodna Stawno, grunty obejmowały łączną powierzchnię 19,828 tys. ha²², w tym: w 2019 r. – 3,968 tys. ha²³ i w okresie 2020-2023 – 3,965 tys. ha²⁴ w każdym roku. Łączna długość rowów melioracyjnych w ww. spółkach stanowiła 1 320,85 km²⁵, w tym: w 2019 r. - 263,73 km²⁶ i w okresie 2020-2023 - 264,28 km²⁷ w każdym roku. Roboty melioracyjne wykonane na rowach przez ww. spółki to łącznie 21,77 km²⁸, z tego: w 2019 r. - 8,107 km, w 2020 r. - 6,731 km, w 2021 r. - 4,357 km, w 2022 r. - 2,575 km, w 2023 r. - 0 km.

²⁰ Stan do 13 lutego 2023 r.

²¹ Informacja udzielona 13 lutego 2023 r. przez jednostkę niekontrolowaną PGW WP Zarząd Zlewni w Gryficach.

²² Według danych pobranych 14-15 lutego 2023 r. od spółek wodnych: Gminnej Spółki Wodnej „REGA”, Gminnej Spółki Wodnej Trzebiatów, Spółki Wodnej Potok, Spółki Wodnej Stawno.

²³ Gminna Spółka Wodna REGA: składka ustalana od arealu zadeklarowanego przez członka i spółka nie dysponuje dokumentacją urządzeń melioracyjnych i obszarów zmeliorowanych; Gminna Spółka Wodna Trzebiatów: 3,658 tys. ha (100% powierzchni zmeliorowanych gruntów w spółce wodnej); Spółka Wodna Potok: 0,300 tys. ha (100% powierzchni zmeliorowanych gruntów w spółce wodnej); Spółka Wodna Stawno: 0,01 tys. ha (1,54% zmeliorowanych gruntów w spółce wodnej).

²⁴ Gminna Spółka Wodna „REGA”: składka ustalana od arealu zadeklarowanego przez członka i spółka nie dysponuje dokumentacją urządzeń melioracyjnych i obszarów zmeliorowanych; Gminna Spółka Wodna Trzebiatów: 3,665 tys. ha (100% powierzchni zmeliorowanych gruntów w spółce wodnej); Spółka Wodna Potok: 0,300 tys. ha (100% powierzchni zmeliorowanych gruntów w spółce wodnej); Spółka Wodna Stawno: 0,00 tys. ha.

²⁵ Według danych pobranych od spółek wodnych: Gminnej Spółki Wodnej „REGA”, Gminnej Spółki Wodnej Trzebiatów, Spółki Wodnej Potok, Spółki Wodnej Stawno.

²⁶ Gminna Spółka Wodna „REGA”: składka ustalana od arealu zadeklarowanego przez członka i spółka nie dysponuje dokumentacją urządzeń melioracyjnych i obszarów zmeliorowanych; Gminna Spółka Wodna Trzebiatów: 235,450 km; Spółka Wodna Potok: 10 km; Spółka Wodna Stawno: 18,28 km.

²⁷ Gminna Spółka Wodna „REGA”: składka ustalana od arealu zadeklarowanego przez członka i spółka nie dysponuje dokumentacją urządzeń melioracyjnych i obszarów zmeliorowanych; Gminna Spółka Wodna Trzebiatów: 236 km; Spółka Wodna Potok: 10 km; Spółka Wodna Stawno: 18,28 km.

²⁸ Według danych pobranych 14-15 lutego 2023 r. od spółek wodnych: Gminnej Spółki Wodnej „REGA”, Gminnej Spółki Wodnej Trzebiatów, Spółki Wodnej Potok, Spółki Wodnej Stawno.

(akta kontroli str. 306-313, 316-317, 1035, 1055, 1091, 1144, 1162)

3. W okresie pomiędzy 22 października 2014 r. a 12 lutego 2018 r. do Starostwa wpłynęły cztery statuty spółek wodnych: Gminnej Spółki Wodnej „REGA”, Gminnej Spółki Wodnej Trzebiatów, Spółki Wodnej Potok, Spółki Wodnej Stawno, celem ich zatwierdzenia przez Starostę. Wszystkie te statuty zostały zatwierdzone w formie decyzji administracyjnych przed 1 stycznia 2019 r.²⁹ i obowiązywały w całym okresie 2019-2023. Od decyzji Starosty nie wniesiono odwołań.

(akta kontroli str. 3-8, 301-302, 1276-1286)

We wszystkich czterech statutach stwierdzono zapisy niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Zapisy te dotyczyły:

- uzależnienia rezygnacji z członkostwa w spółkach od uchwały Zarządów Spółek³⁰: Członkostwo w spółce wygasa na mocy uchwały Zarządu Spółki w przypadku: rezygnacji z członkostwa (...) (rozdział III ust. 4 lit. a) statutu Gminnej Spółki Wodnej Trzebiatów; rozdział IV § 6 pkt 4 lit. a) statutu Gminnej Spółki Wodnej „REGA”, Spółki Wodnej Potok i Spółki Wodnej Stawno);
- sposobu nabycia członkostwa w spółkach: Nowych członków do spółki przyjmuje Zarząd Spółki w drodze uchwały podjętej w oparciu o deklarację członkowską lub decyzję Starosty o włączeniu zakładu (osoby) do spółki na wniosek spółki³¹ (rozdział III ust. 3 statutu Gminnej Spółki Wodnej Trzebiatów; Rozdział IV § 6 pkt 3 Gminnej Spółki Wodnej „REGA”, Spółki Wodnej Potok i Spółki Wodnej Stawno);
- sposobu dochodzenia nieuiszczonych składek: Do egzekucji składek i świadczeń na rzecz spółki stosuje się odpowiednio przepisy o egzekucji *należności podatkowych*³² (rozdział III § 3 ust. 7 statutu Gminnej Spółki Wodnej „REGA”, Spółki Wodnej Potok, Spółki Wodnej Stawno);
- możliwości pobierania świadczeń od osób nie będących członkami spółki na podstawie ugody Stron³³: *Świadczenia osób nie będących członkami Spółki (...) pobierane są na podstawie ugody zainteresowanych Stron lub decyzji Starosty wydanej na wniosek spółki* (rozdział III § 4 statutów Gminnej Spółki Wodnej „REGA”, Spółki Wodnej Potok i Spółki Wodnej Stawno).

²⁹ Statuty zostały zatwierdzone decyzjami administracyjnymi Starosty z: 12 listopada 2014 r. - Gminna Spółka Wodna Trzebiatów; 27 grudnia 2017 r. - Gminna Spółka Wodna „REGA”; 16 stycznia 2018 r. - Spółka Wodna Potok; 20 marca 2018 r. - Spółka Wodna Stawno.

³⁰ Rezygnacja z członkostwa w spółce wodnej jest jednostronną czynnością prawną, która wywiera skutek w chwili, w której Zarząd zapoznał się z jej treścią (art. 61 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny), a uchwała Zarządu jest nie tylko nieważna, ale i indyferentna prawnie dla skuteczności wypowiedzenia członkostwa.

³¹ W przypadku Gminnej Spółki Wodnej „REGA” i Gminnej Spółki Wodnej Trzebiatów zapis statutowy był aktualny na moment przyjęcia statutu na zebraniu założycieli spółki (7 listopada 2017 r.), jak i podejmowania przez Starostę decyzji o jego zatwierdzeniu (27 grudnia 2017 r.). Statut Spółki Wodnej Potok był zgodny z przepisami w chwili przyjęcia statutu na zebraniu założycieli spółki (19 grudnia 2017 r.), zaś już nie - w momencie wydania przez Starostę decyzji zatwierdzającej statut (16 stycznia 2018 r.). Zebranie założycielskie Spółki Wodnej Stawno (5 lutego 2018 r.), na którym przyjęto statut i zatwierdzenie (20 marca 2018 r.) przez Starostę tego statutu, miało miejsce już po uchyleniu przepisu art. 168 Prawa wodnego z 2001 r. dającego Staroście możliwość włączania zakładu do spółki. Prawo wodne z 2017 r. nie przewiduje kompetencji Starosty w zakresie, o którym mowa powyżej

³² W przypadku Gminnej Spółki Wodnej „REGA” zapis statutowy był aktualny na moment przyjęcia statutu na zebraniu założycieli spółki (7 listopada 2017 r.), jak i podejmowania przez Starostę decyzji o jego zatwierdzeniu (27 grudnia 2017 r.). Statut Spółki Wodnej Potok był zgodny z przepisami w chwili przyjęcia statutu na zebraniu założycieli spółki (19 grudnia 2017 r.), zaś już nie - w momencie wydania przez Starostę decyzji zatwierdzającej statut (16 stycznia 2018 r.). Zebranie założycielskie (5 lutego 2018 r.) Spółki Wodnej Stawno, na którym przyjęto statut, i zatwierdzenie (20 marca 2018 r.) przez Starostę tego statutu, miało miejsce już po uchyleniu (1 stycznia 2018 r.) przepisu art. 170 ust. 5 Prawa wodnego z 2001 r. zgodnie z którym: *Do egzekucji składek i świadczeń, o których mowa w art. 170 ust. 1, na rzecz spółki wodnej stosuje się odpowiednio przepisy o egzekucji należności podatkowych.*

³³ Jak stanowi art. 171 ust. 2 Prawa wodnego z 2001 r. oraz art. 454 ust. 3 Prawa wodnego z 2017 r. w brzmieniu obowiązującym na dzień uchwalenia statutów, *wysokość i rodzaj świadczeń na rzecz spółki, oraz terminy ich spełnienia ustala, w drodze decyzji, Starosta.* Dodatkowo w ustawie z 2017 r. wskazano, iż w razie niespełnienia świadczeń w terminie określonym w decyzji, podlegają one egzekucji w trybie określonym w przepisach ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji - art. 454 ust. 4 i 7.

Statuty spółek wodnych przedstawione do zatwierdzenia Staroście zawierały informacje wymagane art. 448 Prawa wodnego z 2017 r. Liczba członków tworzących poszczególne spółki wodne odpowiada wymogom określonym w art. 446 ust. 1 Prawa wodnego z 2017 r.

(akta kontroli str.1276-1286, 1312-1313)

Starosta odnosząc się do zapisów w statutach spółek wodnych uzależniających rezygnację z członkostwa w spółkach od uchwał Zarządów Spółek wyjaśnił³⁴, iż za zasadne uznaje stanowisko, że rezygnacja z członkostwa w spółce wodnej jest jednostronną czynnością prawną, która wywiera skutek w chwili, w której Zarząd zapoznał się z jej treścią (art. 61 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny), a uchwała Zarządu jest nie tylko nieważna, ale i indyferentna prawnie dla skuteczności wypowiedzenia członkostwa. Jednakże przy tym zwrócił uwagę, iż: *przepisy w zakresie funkcjonowania spółek wodnych były nieoczywiste i występowały pewne odmienne podejścia w komentarzach, cyt. „Polski system prawa rozróżnia różne rodzaje spółek. Spółki możemy podzielić na spółki prawa cywilnego, spółki prawa handlowego oraz spółki prawa administracyjnego. (...) Do spółek prawa administracyjnego należy zaliczyć (...) spółkę wodną uregulowaną przez ustawę - Prawo wodne” (Kałużny Mirosław, Prawo wodne. Komentarz, wyd. II, Opublikowano: WK 2016). Trudności w ocenie sytuacji w zakresie funkcjonowania spółek wodnych w tym zakresie miały również sądy (...). W stosunku do ww. zapisów zatwierdzonych przez Starostę statutów nadzorowanych spółek wodnych, podjęte będą działania zmierzające do wyeliminowania niezgodnych z prawem zapisów dotyczących rezygnacji z członkostwa w spółce wodnej. Informuję, że Starosta nie otrzymał od organów spółek wodnych żadnej podjętej uchwały Zarządu dotyczącej wygaszenia członkostwa w spółce w skutek rezygnacji w związku z czym w powyższym zakresie nie złamano przepisów prawa.*

(akta kontroli str. 1255-1257, 1294-1297)

Odnosząc się do zapisów statutowych dotyczących sposobu nabycia członkostwa w spółkach wodnych i sposobu dochodzenia nieuiszczonych składek, Starosta wyjaśnił, iż: *nie podejmował wobec funkcjonujących obecnie spółek wodnych działań mających na celu dostosowania treści statutów do obowiązujących przepisów ponieważ przepisy ustawy Prawo wodne z 2017 r. – analogicznie jak i wcześniej to miało miejsce w przypadku ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne³⁵, nie zawierają przepisów przejściowych regulujących funkcjonowanie spółek wodnych utworzonych na podstawie uchylanych ustaw. W każdej z „nowych” ustaw nie ustanawiano również przepisów nakazujących dostosowanie statutów takich spółek w określonym czasie od wejścia w życie nowych ustaw. Należy zatem w konsekwencji uznać, iż spółka wodna może funkcjonować na podstawie starego statutu, a jej uchwały są ważne, o ile nie naruszają tych „starych” statutów oraz obecnie obowiązujących przepisów prawa. Obecnie obowiązujące przepisy prawne (analogicznie jak i to miało miejsce w przypadku poprzednio obowiązującej ustawy) nie wprowadzają żadnych regulacji z których dałoby się odtworzyć kompetencję Starosty do czynnego udziału w procesie kwestionowania i następczo zmiany zatwierdzonego już statutu, można tu co jedynie mówić o „pośredniej” kontroli i ewentualnie w konsekwencji wpływu Starosty na kształtowanie statutu poprzez kontrolę i unieważnianie uchwał spółki. (...) tutejszy Urząd podejmie działania mające na celu poinformowanie działających na terenie Powiatu Gryfickiego spółek wodnych, o zmianie przepisów ustawy Prawo wodne i poprosi zarządy spółek wodnych by przy*

³⁴ Wyjaśnienia udzielone 8 marca 2023 r.

³⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 1121, ze zm.; akt prawny uchylony 1 stycznia 2018 r.; dalej: Prawo wodne z 2001 r.

zmianach statutów dokonali zmian dostosowujących ich statuty do obecnie obowiązujących przepisów prawa.

(akta kontroli str. 1255-1257, 1294-1297, 1317-1318)

W sprawie zapisów, w statutach spółek, dotyczących możliwości pobierania świadczeń od osób nie będących członkami spółki na podstawie ugody Stron, Starosta wyjaśnił, iż zapis art. 171 ust. 2 Prawa wodnego z 2001 r. nie jest sprzeczny z prawem i nie wyklucza możliwości zaproponowanej formy rozliczenia (nie rodzi on też żadnych skutków wobec osób trzecich, te dopiero znalazłyby źródło w zawartej ugodzie). W orzecznictwie sądów administracyjnych (np. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 14 września 2017 r. II SA/Kr 556/17) wyraźnie się wskazuje, że przedmiotowe decyzje administracyjne wydaje Starosta (nie z urzędu) ale na wniosek spółki wodnej. Przesłanką wydania decyzji jest sytuacja w której osoby trzecie, które nie są członkami spółki wodnej odnoszą korzyści z urządzeń spółki. Jak zauważa Sąd „Przesłankami zastosowania normy prawnej zawartej w art. 171 ust. 1 Prawo wodne jest zachowanie osoby trzeciej - osoby fizycznej lub osoby prawnej - niebędącej członkiem spółki wodnej lub zachowanie jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej; urządzenie należące do spółki wodnej, z którego korzysta osoba trzecia lub zanieczyszczenie wody, o której stan dba spółka, spowodowane przez osobę trzecią oraz osiągnięcie przez tę osobę korzyści z powyższych działań. Wobec braku w prawie wodnym definicji pojęcia korzyści uzyskanych w powyżej opisany sposób - bezpodstawnie, dokonując interpretacji tego pojęcia należy odnieść się do instytucji prawa cywilnego jakim jest bezpodstawne wzbogacenie. Zgodnie z treścią art. 405 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny - kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Zgodnie z ust. 2 art. 171 Prawa wodnego wysokość i rodzaj świadczeń, o których mowa w ust. 1, ustala, w drodze decyzji, Starosta. Jak wyjaśnił B.R. w Komentarzu do art. 171 Prawa wodnego - przepis ten „będzie miał zastosowanie, jeśli zostanie spełniona jedna z dwóch przesłanek - podmioty lub jednostki muszą odnosić korzyść z urządzeń, których właścicielem jest spółka wodna, albo muszą przyczyniać się do zanieczyszczenia wody, dla której ochrony spółka została utworzona. Tylko pierwsza z tych sytuacji jest klasycznym uzyskaniem korzyści. Ustawodawca zresztą wprost posługuje się terminem „korzyść”. W istocie komentowany przepis doprowadzi do nawiązania stosunku cywilnoprawnego na podstawie decyzji administracyjnej, w którym to stosunku prawnym spółka wodna będzie wierzycielem, a podmiot lub jednostka dłużnikiem”. Zważywszy na powyższe, zaś w szczególności na cywilnoprawny charakter samego źródła obowiązku i w konsekwencji obowiązku czynienia, należy uznać, iż strony mają pełne prawo samodzielnie uregulować swoje zobowiązania (spółka została wszak wyposażona w podmiotowość prawną). Na marginesie należy dodać, iż skoro pozostajemy w sferze prawa cywilnego to należy również uznać szerokie rozumienie zasady swobody umów oraz zasady to co nie jest prawnie zabronione jest dozwolone. Jak wcześniej zauważono komentowany zapis nie wpływa wprost na sytuację osób trzecich. Ponadto Starosta wskazał, iż: Urząd podejmie działania mające na celu poinformowanie działających na terenie Powiatu Gryfickiego spółek wodnych, o zmianie przepisów ustawy Prawo wodne i poprosi Zarządy spółek wodnych by przy zmianach statutów dokonali zmian dostosowujących ich statuty do obecnie obowiązujących przepisów prawa.

(akta kontroli str. 1255-1257, 1294-1297)

Po 1 stycznia 2019 r. decyzjami Starosty zatwierdzone zostały łącznie trzy zmiany statutów dwóch spółek wodnych³⁶. Zmiany statutów zgłaszane przez ww. spółki dotyczyły: określenia środków służących do osiągnięcia celów spółki³⁷; dodania nowego organu spółki wodnej oraz określenia jego składu i zadań³⁸; zmiany załączników do statutów w postaci: wykazu nieruchomości, na których znajdują się urządzenia melioracji wodnych szczegółowych objęte utrzymaniem przez spółki wodne, i wykazu członków spółek³⁹. Od decyzji Starosty nie wniesiono odwołań.

(akta kontroli str. 3-8, 301-302, 1276-1286)

Uchwały w sprawie zmiany statutów spółek wodnych zostały podjęte przez organ wskazany w Prawie wodnym obowiązującym każdorazowo na dzień ich uchwalenia, czyli Walne Zgromadzenie Członków Spółki. Zatwierdzone zmiany statutów były zgodne z przepisami prawa, w tym z art. 459 ust. 2 Prawa wodnego z 2017 r.

(akta kontroli str. 1276-1286)

Na siedem⁴⁰ prowadzonych łącznie postępowań w przedmiocie zatwierdzenia statutów spółek wodnych lub ich zmiany, w jednym przypadku⁴¹ Starosta wezwał spółkę wodną do usunięcia niezgodności statutu z przepisami prawa. Spółka została wezwana na podstawie art. 165 ust. 3 Prawa wodnego z 2001 r. do usunięcia następujących niezgodności statutu z przepisami prawa:

- doprecyzowania do ponoszenia jakich świadczeń na rzecz spółki niezbędnych do wykonywania jej zadań obowiązany jest jej członek,
- ustawa stanowi, iż do reprezentowania spółki, w której zarządzie jest więcej niż dwóch członków wystarczy działanie dwóch członków (a nie „co najmniej” dwóch), w związku z czym sugerowano usunięcie zwrotu „co najmniej” z zapisu statutowego,
- usunięcia powielonego zapisu statutowego.

Niezgodności zostały usunięte w terminie wyznaczonym przez Starostę.

(akta kontroli str. 1276-1286)

---

³⁶ Decyzje Starosty z: 29 lipca 2019 r. - Spółka Wodna „REGA”, 21 maja 2019 r. i 10 czerwca 2020 r. - Gminna Spółka Wodna Trzebiatów.

³⁷ Gminna Spółka Wodna Trzebiatów: zmiana zapisu rozdziału II ust. 3 statutu (środki służące do osiągnięcia celów spółki) poprzez dopisanie litery e) *dochody z działalności prowadzonej przez spółkę w zakresie prac melioracyjnych, budowlanych i drogowych - zysk przekazywany na cele statutowe spółki*, zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia Członków Spółki nr 4/2019 z 18 kwietnia 2019 r. (decyzją administracyjną Starosty z 21 maja 2019 r. zatwierdzono zmiany statutu).

³⁸ Gminna Spółka Wodna „REGA”: dodanie komisji rewizyjnej jako organu spółki wodnej oraz określenie jego składu i zadań, zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia Członków Spółki nr 01/III/2019 z 1 lipca 2019 r. (decyzją administracyjną Starosty z 29 lipca 2019 r. zatwierdzono zmianę w statucie).

³⁹ Gminna Spółka Wodna Trzebiatów: zmiana treści załącznika do statutu *Wykaz nieruchomości na których znajdują się urządzenia melioracji wodnych szczegółowych objęte utrzymaniem przez Gminną Spółkę Wodną Trzebiatów* i *Wykaz członków spółki*, zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia Członków Spółki nr 4/2019 z 18 kwietnia 2019 r. (decyzją administracyjną Starosty z 21 maja 2019 r. zatwierdzono zmiany statutu); zmiana treści załącznika nr 1 do statutu *Wykaz nieruchomości na których znajdują się urządzenia melioracji wodnych szczegółowych objętych utrzymaniem przez Gminną Spółkę Wodną Trzebiatów*, zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia Członków Spółki nr 4/2020 z 14 maja 2020 r. (decyzją administracyjną Starosty z 10 czerwca 2020 r. zatwierdzona została zmiana statutu).

⁴⁰ Cztery postępowania w sprawie zatwierdzenia statutów spółek wodnych przed 2019 r., i trzy postępowania w sprawie zatwierdzenia zmian w statutach po 2019 r.

⁴¹ Złożony przez Gminną Spółkę Wodną Trzebiatów statut został przyjęty na zebraniu założycieli spółki 6 czerwca 2014 r. i przedłożony do zatwierdzenia Staroście pismem, które wpłynęło do Kancelarii Ogólnej Starostwa 22 października 2014 r. Pismem z 29 października 2014 r. (odebranych 30 października 2014 r.) wezwano do usunięcia niezgodności statutu z przepisami prawa (doprecyzowanie rozdziału III ust. 7 lit. b) statutu; usunięcie zwrotu „co najmniej” z zapisu rozdziału V ust. 8.1 statutu; usunięcie powielonego zapisu rozdziału VI ust. 2 statutu). W piśmie wskazano, iż nieusunięcie istniejących niezgodności statutu z prawem w terminie 30 dni od otrzymania wezwania spowoduje odmowę zatwierdzenia przedłożonego statutu. 3 listopada 2014 r. wpłynął poprawiony statut spółki z uwzględnieniem uwag organu. 12 listopada 2014 r. Starosta w drodze decyzji administracyjnej zatwierdził statut spółki.

4. Do Starostwa wpłynęło w latach 2019-2023 (do 7 marca) łącznie 86⁴² uchwał spółek wodnych: Gminnej Spółki Wodnej „REGA”, Gminnej Spółki Wodnej Trzebiatów, Spółki Wodnej Potok, Spółki Wodnej Stawno (z tego: 25 w 2019 r., 20 w 2020 r., 17 w 2021 r., 19 w 2022 r. i 5 w 2023 r.).

(akta kontroli str. 3-8, 318, 1263, 1272, 1275, 1287, 1293, 1300-1303)

Z informacji pozyskanych od spółek wodnych⁴³ objętych w latach 2019-2023 nadzorem Starosty wynikało, iż łącznie podjęły one 88 uchwał⁴⁴ (z tego: 24 w 2019 r., 20 w 2020 r., 20 w 2021 r., 19 w 2022 r. i 5 w 2023 r.).

Jedna ze spółek wodnych nie przekazała w odpowiedzi na pismo jednostki kontrolującej w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f oraz art. 40 ust. 7 ustawy o NIK, dwóch uchwał podjętych w 2019 r.⁴⁵, które zostały doręczone do Starostwa. Wobec tego liczba podjętych uchwał, które winny zostać wykazane to 90.

(akta kontroli str. 306-313, 1053-1086, 1088-1090, 1092-1141, 1143, 1145-1157, 1161-1237)

Łącznie podjęte zostały przez ww. spółki cztery uchwały więcej aniżeli wynikało to z danych posiadanych przez Starostę, w tym jedna w 2019 r.⁴⁶ i trzy w 2021 r.⁴⁷ Starosta nie dysponował wobec tego pełną informacją o uchwałach podjętych w latach 2019-2023 przez spółki wodne objęte nadzorem i kontrolą Starosty.

(akta kontroli str. 1263, 1272, 1275, 1287, 1293)

Odnosnie przyczyny powstałych różnic pomiędzy informacją jaką dysponował Starosta o uchwałach podjętych przez spółki wodne w latach 2019-2023 a liczbą uchwał jakie zostały podjęte przez te spółki wedle ich wskazań, Starosta wyjaśnił⁴⁸:

- (...) w 2019 roku Starosta nie otrzymał uchwały nr 02/2019 Zarządu Gminnej Spółki Wodnej „REGA” (...) z 12 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia nowych członków spółki wodnej (...) - obowiązek ustawowy wynikający z art. 462 ust. 2 ustawy z 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (...) nie został spełniony.
- (...) w 2021 roku Starosta nie otrzymał uchwały nr 01/2021 Zarządu Gminnej Spółki Wodnej „REGA” (...) z 5 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia nowych członków spółki wodnej oraz uchwały nr 02/2021 Zarządu Gminnej Spółki Wodnej „REGA” z siedzibą w Gryficach z 8 lipca 2021 r. w sprawie zwiększenia zadeklarowanych gruntów (...) - obowiązek ustawowy wynikający z art. 462 ust. 2 ustawy z 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (...) nie został spełniony.

Tutejszy Urząd (...) po konsultacji z obsługą prawną Urzędu podejmie stosowne działania wyjaśniające⁴⁹.

Ponadto z wyjaśnień Starosty⁵⁰ wynika, iż pracownik zajmujący się sprawą przeoczył fakt, iż 7 maja 2021 r. do Kancelarii Ogólnej Starostwa wpłynęło pismo Spółki Wodnej

⁴² Nie licząc niepodjętej a doręczonej do Starostwa uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Gminnej Spółki Wodnej Trzebiatów nr 4/2021 z 5 maja 2021 r.

⁴³ Dane na dzień 14 i 15 lutego 2023 r. (data udzielenia informacji przez osoby reprezentujące spółki wodne).

⁴⁴ Poza tym jedna niepodjęta.

⁴⁵ Uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Gminnej Spółki Wodnej „REGA”: nr 01/III/2019 z 1 lipca 2019 r. w sprawie zmian statutu i nr 01/2019 z 28 marca 2019 r. w sprawie odwołania członka Zarządu i powołania w to miejsce nowego członka Zarządu.

⁴⁶ Uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Gminnej Spółki Wodnej „REGA” nr 02/2019 z 12 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia nowych członków spółki.

⁴⁷ Uchwały Zarządu Gminnej Spółki Wodnej „REGA”: nr 1/2021 z 5 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia nowych członków spółki oraz nr 2/2021 z 8 lipca 2021 r. w sprawie zwiększenia zadeklarowanych gruntów przez jednego z członków spółki, a także uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Spółki Wodnej Potok nr 3/2021 z 5 maja 2021 r. w sprawie ustalenia planu rzeczowo-finansowego spółki na rok 2021.

⁴⁸ Wyjaśnienia Starosty z 28 lutego 2023 r.

⁴⁹ Pismem z 3 marca 2023 r. organ wezwał Przewodniczącego Zarządu Gminnej Spółki Wodnej „REGA” w terminie 14 dni od otrzymania pisma, do złożenia pisemnych wyjaśnień w związku z brakiem przedłożenia Staroście trzech uchwał Zarządu Spółki nr: 02/2019 z 12 marca 2019 r., 01/2021 z 5 maja 2021 r. i 02/2021 z 8 lipca 2021 r. Do momentu zakończenia czynności kontrolnych nie przedłożono odpowiedzi spółki w tej sprawie.

⁵⁰ Wyjaśnienia Starosty z 7 i 9 marca 2023 r.

Potok, którym przedłożono m.in. plan rzeczowo-finansowy spółki na rok 2021 bez załączonej uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Spółki nr 3/2021 z 5 maja 2021 r., którą został on ustalony.

(akta kontroli str. 1263, 1272, 1275, 1287, 1293, 1298, 1316)

Po uzyskaniu przez Starostę w trakcie prowadzonej kontroli informacji o podjętych przez spółki wodne a niedoręczonych do Starostwa uchwałach, podjęte zostały niezwłocznie we wszystkich ww. przypadkach postępowania wyjaśniające - niezakończone do momentu ukończenia czynności kontrolnych.

(akta kontroli str. 1288-1289)

Starosta wyjaśnił⁵¹, że: *W kontrolowanym okresie Starosta nie prowadził postępowań stwierdzających nieważność uchwał spółek wodnych w trybie art. 462 ust. 4 Prawa wodnego z 2017 r.⁵², nie prowadził postępowań o których mowa w art. 462 ust. 6 Prawa wodnego z 2017 r.⁵³ oraz nie zaskarżał uchwał spółek wodnych do sądu administracyjnego (art. 462 ust. 8 Prawa wodnego z 2017 r.⁵⁴). Dokonując kontroli uchwał podjętych przez organy spółek (art. 462 Prawa wodnego z 2017 r.) pracownik dokonuje kontroli uchwał pod względem ich zgodności z przepisami prawa oraz zgodności ze statutem danej spółki – Urząd nie informuje spółek na piśmie, że nie wnosi zastrzeżeń do przedłożonych uchwał. Jak wyjaśnił⁵⁵ Starosta: Z czynności kontrolnej uchwał nie jest sporządzana żadna dokumentacja o charakterze wewnętrznym, pracownik nie dokonuje żadnej adnotacji na sprawdzanej uchwale. W art. 462 Prawa wodnego z 2017 r. ustawodawca określa sprawującego nadzór i kontrolę nad działalnością spółek wodnych oraz wskazuje tryby postępowania w sprawach stwierdzenia nieważności uchwał organów spółki lecz nie wskazuje sposobu postępowania w przypadku gdy przedłożone uchwały są zgodne z przepisami prawa, a także nie wskazuje obowiązku informowania organów spółki o zgodności z prawem i statutem przestanych uchwał.*

(akta kontroli str. 3-8, 318-319, 1264-1266)

W latach 2019-2023⁵⁶ do Starosty nie wpłynęła żadna informacja o zaskarzeniu do sądu administracyjnego uchwał spółek wodnych przez podmiot wskazany w art. 462 ust. 10 Prawa wodnego z 2017 r.⁵⁷. Również według informacji⁵⁸ przekazanych przez spółki wodne nadzorowane i kontrolowane przez Starostę, nie było przypadków zaskarżania uchwał przez ww. podmiot.

(akta kontroli str. 3-8, 318, 1258-1262, 1268-1271, 1289, 1322)

Analiza wszystkich, tj. pięciu doręczonych do Starostwa w latach 2019-2023 (7 marca) uchwał spółek wodnych związanych ze zmianą składu osobowego w spółkach, pod kątem prawidłowości badania ich przez Starostę co do zgodności

⁵¹ Wyjaśnienia Starosty z 10 lutego 2023 r.

⁵² Art. 462 ust. 4 Prawa wodnego z 2017 r.: *O nieważności uchwały organów spółki wodnej, podjętej w zakresie działalności, o której mowa w art. 441 ust. 1 i 3, w całości lub w części orzeka, w drodze decyzji, Starosta, który w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały nadaje decyzję w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu art. 3 pkt 13 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe albo w przypadku, o którym mowa w art. 39¹ ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, wprowadza decyzję do systemu teleinformatycznego.*

⁵³ Art. 462 ust. 6 Prawa wodnego z 2017 r.: *W przypadku nieistotnego naruszenia prawa Starosta nie stwierdza nieważności uchwały, ograniczając się do wskazania, iż wydano ją z naruszeniem prawa.*

⁵⁴ Art. 462 ust. 8 Prawa wodnego z 2017 r.: *Po upływie terminu wskazanego w ust. 4, Starosta nie może we własnym zakresie stwierdzić nieważności uchwały organu spółki wodnej. W tym przypadku Starosta może zaskarżyć uchwałę podjętą w zakresie działalności, o której mowa w art. 441 ust. 1 i 3, do sądu administracyjnego.*

⁵⁵ Wyjaśnienia Starosty z 28 lutego 2023 r.

⁵⁶ Dane na 10 lutego 2023 r. (data udzielenia wyjaśnień przez Starostę).

⁵⁷ Art. 462 ust. 10 Prawa wodnego z 2017 r.: *Każdy, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone uchwałą organu spółki wodnej podjętą w zakresie działalności, o której mowa w art. 441 ust. 1 i 3, może - po bezskutecznym wezwaniu spółki wodnej do usunięcia naruszenia - zaskarżyć uchwałę do sądu administracyjnego, chyba że w sprawie orzekał już na podstawie ust. 8 sąd administracyjny i skargę oddalił.*

⁵⁸ Informacje jednostek niekontrolowanych z 28 lutego, 3 i 7 marca 2023 r.

z przepisami prawa i zapisami statutów, wykazała, iż w czterech przypadkach⁵⁹ brak było w aktach sprawy protokołu z posiedzenia Walnego Zgromadzenia Członków Spółki albo Zarządu Spółki i listy obecności Członków Spółki na Walnym Zgromadzeniu albo Zarządzie, co uniemożliwiało stwierdzenie czy uchwały zostały podjęte odpowiednią większością głosów, a zatem czy były ważne. Ponadto trzy⁶⁰ z ww. uchwał zostały przedłożone Staroście przez spółki wodne z przekroczeniem terminu, o którym mowa w art. 462 ust. 2 Prawa wodnego z 2017 r.⁶¹

(akta kontroli str. 1300-1306)

W dziesięciu wytypowanych do szczegółowego badania pozostałych uchwałach organów spółek wodnych (z wyłączeniem uchwał dotyczących zmiany statutów) doręczonych w latach 2019-2023 (7 marca) do Starostwa, stwierdzono zgodność uchwał z przepisami prawa i zapisami statutów spółek (w szczególności uchwały zostały podjęte przez właściwy organ i właściwą większością głosów).

(akta kontroli str. 1300-1306)

5. Odnośnie działań związanych z rozwiązaniem Zarządu spółek wodnych lub rozwiązaniem tych spółek w latach 2019-2023, Starosta wyjaśnił⁶², iż: *W kontrolowanym okresie (...) nie prowadził postępowań dotyczących rozwiązania Zarządu spółek wodnych; nie rozwiązano spółki wodnej zarówno na skutek uchwały Walnego Zgromadzenia, jak i w wyniku decyzji Starosty (...).* Wedle wyjaśnień⁶³ Starosty: *W kontrolowanym okresie po dokonaniu analiz przesyłanych statutów oraz uchwał organów spółek wodnych nie zaszła konieczność zastosowania przez Starostę procedury wskazanej w art. 463, 464 i 465 Prawa wodnego z 2017 r., tj. nie stwierdzono naruszeń przepisów prawa lub postanowień statutu przez Zarządy spółek wodnych, a także nie zaszła konieczność rozwiązania spółki wodnej i przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego. Dokonywana analiza nie została utrwalana w formie papierowej. Tutejszy urząd nie dokonywał żadnej analizy pod kątem rozwiązania Zarządu spółek wodnych objętych nadzorem i kontrolą Starosty, ponieważ nie stwierdził przesłanek wskazujących na taką konieczność.*

(akta kontroli str. 3-8, 302, 1264-1267)

Zgodnie z wyjaśnieniami Starosty⁶⁴: *W kontrolowanym okresie, Starosta nie otrzymał uchwały Walnego Zgromadzenia spółki wodnej w likwidacji o zatwierdzenie ostatecznych rachunków i sprawozdań likwidatora w związku z czym nie występował z wnioskiem o wykreślenie spółki wodnej z Systemu Informacyjnego Gospodarki Wodnej (art. 467 ustawy Prawo wodne).*

(akta kontroli str. 1264-1267)

6. Rada Powiatu Gryfickiego w formie uchwały nr XX/135/16 z 29 czerwca 2016 r.⁶⁵ określiła zasady, tryb udzielania i sposób rozliczania dotacji celowych z budżetu

⁵⁹ Uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Gminnej Spółki Wodnej „REGA” z 28 marca 2019 r. nr 01/2019 w sprawie odwołania członka Zarządu i powołania w to miejsce nowego członka Zarządu. Uchwała Zarządu Gminnej Spółki Wodnej „REGA” z 29 marca 2019 r. nr 01/2019 z w sprawie przyjęcia nowych członków spółki. Uchwała Zarządu Gminnej Spółki Wodnej „REGA” z 17 czerwca 2019 r. nr 03/2019 z w sprawie przyjęcia nowych członków spółki. Uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Gminnej Spółki Wodnej „REGA” z 9 września 2020 r. nr 06/2020 z w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej.

⁶⁰ Uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Gminnej Spółki Wodnej „REGA” z 28 marca 2019 r. nr 01/2019 w sprawie odwołania członka Zarządu i powołania w to miejsce nowego członka Zarządu. Uchwała Zarządu Gminnej Spółki Wodnej „REGA” z 29 marca 2019 r. nr 01/2019 z w sprawie przyjęcia nowych członków spółki. Uchwała Zarządu Gminnej Spółki Wodnej „REGA” z 17 czerwca 2019 r. nr 03/2019 z w sprawie przyjęcia nowych członków spółki.

⁶¹ Tj. uchwały przedłożone Staroście pismem z 5 lipca 2019 r. wpłynęły do Kancelarii Ogólnej Starostwa 8 lipca 2019 r.

⁶² Dane na 9 lutego 2023 r. (data udzielenia wyjaśnień przez Starostę).

⁶³ Wyjaśnienia Starosty z 28 lutego 2023 r.

⁶⁴ Wyjaśnienia Starosty z 28 lutego 2023 r.

⁶⁵ Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego. Data publikacji uchwały w ww. Dzienniku - 14 lipca 2016 r.

Powiatu Gryfickiego spółkom wodnym na bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i związanych z nimi funkcjonalnie urządzeń wodnych znajdujących się na terenie Powiatu Gryfickiego.

Zgodnie z zapisami ww. aktu:

- spółki wodne działające na terenie Powiatu Gryfickiego mogły otrzymać dotacje do wysokości środków określonych w budżecie Powiatu z przeznaczeniem na bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych i związanych z nimi funkcjonalnie urządzeń wodnych;
- Zarząd Powiatu podejmował decyzje w formie uchwały o naborze wniosków na otrzymanie dotacji celowych;
- informacja o decyzji o naborze wniosków winna być podawana do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie jej w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Gryfickiego⁶⁶;
- dotacje powinny być udzielane na pisemny wniosek składany przez spółki wodne do Zarządu Powiatu (wzór wniosku stanowił załącznik do uchwały);
- wnioski, podpisane przez osobę (osoby) uprawnione do składania oświadczeń woli w imieniu spółek, należało składać w terminie określonym w uchwałach o naborze wniosków, do Kancelarii Ogólnej Starostwa lub korespondencyjnie;
- w przypadku stwierdzenia braków formalnych przedłożonych wniosków lub innych nieprawidłowości w ich sporządzeniu należało wezwać Wnioskodawcę w formie pisemnej do ich usunięcia w terminie siedmiu dni od daty otrzymania wezwania, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania;
- właściwym merytorycznie Wydział Starostwa winien prowadzić ewidencję wniosków, a jego pracownicy dokonywać kontroli i weryfikacji danych zawartych we wniosku;
- decyzje o przyznaniu dotacji powinny być podejmowane przez Zarząd Powiatu w drodze uchwały, z uwzględnieniem: wysokości środków przeznaczonych na dotacje dla spółek wodnych, liczby i wartości zgłoszonych wniosków;
- na właściwym merytorycznie Wydziale Starostwa ciążył obowiązek powiadamiania na piśmie spółek wodnych o udzieleniu lub nie udzieleniu dotacji z budżetu Powiatu Gryfickiego oraz umieszczenia informacji w BIP;
- warunkiem udzielenia przez Powiat dotacji było zawarcie ze spółką wodną umowy, która powinna określać w szczególności: szczegółowy opis zadania, cel na jaki dotacja została przekazana oraz termin wykonania zadania; wysokość dotacji i tryb płatności; kontrolę wykonywania zadania; zasady wprowadzania zmian w zakresie finansowo-rzeczowym zadania; termin zakończenia zadania; termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji; terminy zwrotu niewykorzystanej części dotacji oraz dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, pobranej w nadmiernej wysokości lub nienależnie, nie dłuższe niż określone we właściwych przepisach normujących finanse publiczne;
- spółki wodne, obowiązane były rozliczyć dotacje w terminie 14 dni od daty zakończenia realizacji zadania. Rozliczenie winno zawierać sprawozdanie z realizacji zadania (wzór stanowił załącznik do uchwały), protokół odbioru prac oraz kserokopię faktur i rachunków dotyczących wydatków poniesionych na realizację zadania;
- dotacje udzielone z budżetu Powiatu, wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem lub pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości, podlegać winny zwrotowi do budżetu Powiatu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności, o których mowa wyżej.

(akta kontroli str. 3-8, 564-570)

---

⁶⁶ Dalej: BIP.

Z budżetu Powiatu Gryfickiego w latach 2019-2022 przyznano pięć dotacji dwóm spółkom wodnym, tj. Gminnej Spółce Wodnej „REGA” oraz Gminnej Spółce Wodnej Trzebiatów, na łączną kwotę 34 050 zł. W podziale na poszczególne lata, dane dotyczące udzielonych dotacji i liczby spółek, którym je udzielono prezentowały się następująco:

- a) rok 2019: łączna kwota przyznanych na rzecz dwóch spółek dotacji wyniosła 8 550 zł, w tym:
- Gminna Spółka Wodna REGA - 5 000 zł⁶⁷; zadanie na jakie przyznano dotację: *Konserwacja urządzeń melioracyjnych sieci rowu RG-S w miejscowości Świeszewo, miejsce realizacji projektu działki nr 263, 261, 260, 259/1, 256, 255, 254, 252, 247, 248, 249, 250 i 301 w obrębie Świeszewo Gmina Gryfice*⁶⁸. Łączna długość rowów poddanych konserwacji - 2 532 m,
  - Gminna Spółka Wodna Trzebiatów - 3 550 zł⁶⁹; zadanie na jakie przyznano dotację: *Konserwacja rowów melioracyjnych na terenie Gminy Trzebiatów - tj. w działkach nr 6, 7/2 i 29 w Nowielicach oraz 343/1 w Gorzysławiu Gmina Trzebiatów*⁷⁰. Łączna długość rowów poddanych konserwacji - 1 820 m,
- b) rok 2020: dotacja przyznana jednej spółce tj. Gminnej Spółce Wodnej Trzebiatów na kwotę 5 500 zł⁷¹ dotyczyła zadania: *Konserwacja rowów melioracyjnych na terenie Gminy Trzebiatów - tj. w działkach nr 274, 292, 295 i 340 w Trzebiatowie (obręb Trzebiatów - 4) działkach nr 416/3 i 416/16 w Mrzeżynie (obręb Mrzeżyno - 1), działkach nr 630 i 632/2 w Robach (obręb Roby) oraz działkach nr 625 i 608 w Trzebuszu (obręb Trzebusz) Gmina Trzebiatów*⁷². Łączna długość rowów poddanych konserwacji – 3 121 m,
- c) rok 2021: jedna spółka, a mianowicie Gminna Spółka Wodna Trzebiatów otrzymała dotację w kwocie 10 000 zł⁷³; dotację przeznaczono na realizację zadania: *Konserwacja rowów melioracyjnych na terenie Gminy Trzebiatów - tj. w działkach o numerach 127/1 w Gorzysławiu, 2/53 w Gosławiu, 120/9 we Włodarce oraz 20/1, 18/1 i 16/1 w Kłodkowie, grunty położone w Gminie Trzebiatów*⁷⁴. Łączna długość rowów poddanych konserwacji - 1 845 m,
- d) rok 2022: dotację otrzymała jedna spółka, tj. Gminna Spółka Wodna Trzebiatów w kwocie 10 000 zł⁷⁵; zadanie na jakie przyznano dotację: *Konserwacja rowów melioracyjnych na terenie Gminy Trzebiatów – tj. w działce numer 3/12 w Trzebiatowie oraz numer 21, 22, 23/1 i 27 w Nowielicach grunty położone w Gminie Trzebiatów*⁷⁶. Łączna długość rowów poddanych konserwacji - 1 940 m.
- W roku 2023 (do 10 lutego 2023 r.) Powiat Gryficki nie udzielał dotacji spółkom wodnym na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych/finansowanie lub dofinansowanie inwestycji⁷⁷.

(akta kontroli str. 3-8, 319-320, 584-938)

Dotacji udzielano na podstawie przedstawianych przez spółki wodne kosztorysów inwestorskich, zaś ewentualne zmniejszanie zakresu robót określonego w kosztorysach - zgodnie z zapisami umów o udzielanie dotacji - wymagało uzyskania pisemnej zgody Zarządu Powiatu. W przypadku zmniejszenia zakresu rzeczowego

⁶⁷ Data wypłaty środków 4 października 2019 r.

⁶⁸ Umowa dotacji nr 04/ZP/RLiOŚ/2019 zawarta 30 września 2019 r.

⁶⁹ Data wypłaty środków 14 października 2019 r.

⁷⁰ Umowa dotacji nr 03/ZP/RLiOŚ/2019 zawarta 30 września 2019 r.

⁷¹ Data wypłaty środków 2 września 2020 r.

⁷² Umowa dotacji nr 02/ZP/RLiOŚ/2020 zawarta 18 sierpnia 2020 r.

⁷³ Data wypłaty środków 8 września 2021 r.

⁷⁴ Umowa dotacji nr 02/ZP/RLiOŚ/2021 zawarta 24 sierpnia 2021 r.

⁷⁵ Data wypłaty środków 28 września 2022 r.

⁷⁶ Umowa dotacji nr 01/ZP/RLiOŚ/2022 zawarta 7 sierpnia 2022 r.

⁷⁷ Dane na 10 lutego 2023 r.

robót, przepisy umowne zobowiązywały spółki do zwrotu niewykorzystanej części dotacji.

(akta kontroli str. 599-602, 651-654, 724-727, 888-890)

Poddając szczegółowemu badaniu⁷⁸, udzielanie w latach 2019-2023 dotacji z budżetu Powiatu Gryfickiego dla spółek wodnych, ich rozliczenie oraz realizację obowiązków sprawozdawczych, pod względem zgodności z zasadami ustanowionymi w tym zakresie uchwałą Rady Powiatu Gryfickiego nr XX/135/16 z 29 czerwca 2016 r. w sprawie ustalenia zasad, trybu udzielania i sposobu rozliczania dotacji celowych z budżetu Powiatu Gryfickiego spółkom wodnym na bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i związanych z nimi funkcjonalnie urządzeń wodnych znajdujących się na terenie Powiatu Gryfickiego, w przypadku dwóch dotacji⁷⁹ udzielonych w 2019 r. stwierdzono, iż decyzje o przyznaniu dotacji celowych z budżetu Powiatu Gryfickiego nie były podjęte przez Zarząd Powiatu Gryfickiego w formie uchwały. Podczas gdy zgodnie z zapisem § 3 ust. 2 ww. uchwały nr XX/135/16 Rady Powiatu Gryfickiego z 29 czerwca 2016 r., decyzje o przyznaniu dotacji Zarząd Powiatu Gryfickiego podejmuje w drodze uchwały uwzględniając: wysokość środków przeznaczonych na dotację dla spółek wodnych, liczbę i wartość zgłoszonych wniosków. W ww. przypadkach, udzielenie dotacji w pozostałym zakresie, a ponadto jej rozliczenie oraz realizacja obowiązków sprawozdawczych, były zgodne z zapisami uchwały w sprawie dotacji. W pozostałych trzech przypadkach⁸⁰ udzielanie dotacji, ich rozliczenie oraz realizacja obowiązków sprawozdawczych, były zgodne z zapisami uchwały nr XX/135/16 Rady Powiatu Gryfickiego z 29 czerwca 2016 r.

(akta kontroli str. 564, 584-931, 1049, 1240-1249)

WRLiOŚ przeprowadzał kontrole⁸¹ realizacji przez spółki wodne dotowanych, w latach 2019-2022, zadań.

(akta kontroli str. 3-8, 320, 1242-1249, 584-931)

Na pięć udzielonych spółkom wodnym w latach 2019-2023 dotacji z budżetu Powiatu Gryfickiego, w jednym przypadku⁸² wystąpiła konieczność zwrotu części udzielonej spółce dotacji. Po zawiadomieniu Powiatu przez Wnioskodawcę o zakończeniu realizacji określonego w umowie dotacji zadania polegającego na wykonaniu prac melioracyjnych na rowach, pracownicy WRLiOŚ Starostwa, dokonali kontroli wykonania zadania. W rezultacie przeprowadzonej kontroli stwierdzono wykonanie

⁷⁸ Badaniem objęto wszystkie, czyli pięć dotacji udzielonych z budżetu Powiatu Gryfickiego w latach 2019-2023 dwóm spółkom wodnym: 1) umowa dotacji nr 01/ZP/RLiOŚ/2022 zawarta 7 sierpnia 2022 r. pomiędzy Powiatem Gryfickim a Gminną Spółką Wodną Trzebieatów (kwota dotacji 10 000 zł); 2) umowa dotacji nr 02/ZP/RLiOŚ/2021 zawarta 24 sierpnia 2021 r. pomiędzy Powiatem Gryfickim a Gminną Spółką Wodną Trzebieatów (kwota dotacji 10 000 zł); 3) umowa dotacji nr 02/ZP/RLiOŚ/2020 zawarta 18 sierpnia 2020 r. pomiędzy Powiatem Gryfickim a Gminną Spółką Wodną Trzebieatów (kwota dotacji 5 500 zł); 4) umowa dotacji nr 04/ZP/RLiOŚ/2019 zawarta 30 września 2019 r. pomiędzy Powiatem Gryfickim a Gminną Spółką Wodną „REGA” (kwota dotacji 5 000 zł); 5) umowa dotacji nr 03/ZP/RLiOŚ/2019 zawarta 30 września 2019 r. pomiędzy Powiatem Gryfickim a Gminną Spółką Wodną Trzebieatów (kwota dotacji 3 550 zł).

⁷⁹ Decyzje o przyznaniu w 2019 r. dotacji celowych z budżetu Powiatu Gryfickiego Gminnej Spółce Wodnej REGA (umowa dotacji nr 04/ZP/RLiOŚ/2019 zawarta 30 września 2019 r.; kwota dotacji 5 000 zł) oraz Gminnej Spółce Wodnej Trzebieatów (umowa dotacji nr 03/ZP/RLiOŚ/2019 zawarta 30 września 2019 r.; kwota dotacji 3 550 zł) na bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych i związanych z nimi funkcjonalnie urządzeń wodnych.

⁸⁰ Umowa dotacji nr 01/ZP/RLiOŚ/2022 zawarta 7 sierpnia 2022 r. pomiędzy Powiatem Gryfickim a Gminną Spółką Wodną Trzebieatów (kwota dotacji 10 000 zł); 2) umowa dotacji nr 02/ZP/RLiOŚ/2021 zawarta 24 sierpnia 2021 r. pomiędzy Powiatem Gryfickim a Gminną Spółką Wodną Trzebieatów (kwota dotacji 10 000 zł); 3) umowa dotacji nr 02/ZP/RLiOŚ/2020 zawarta 18 sierpnia 2020 r. pomiędzy Powiatem Gryfickim a Gminną Spółką Wodną Trzebieatów (kwota dotacji 5 500 zł).

⁸¹ Czynności te każdorazowo były odnotowywane w protokołach odbioru prac sporządzanych przez spółki wodne i protokoły te były dołączane do sprawozdań z wykorzystania dotacji udzielanych spółkom.

⁸² Gminna Spółka Wodna „REGA”: umowa dotacji nr 04/ZP/RLiOŚ/2019 zawarta 30 września 2019 r.; kwota dotacji 5 000 zł; data przekazania środków 4 października 2019 r.; kwota dotacji do zwrotu wyliczona przez podmiot dotujący: 1 407, 78 zł; wpływ zwrotu części dotacji: 30 grudnia 2019 r.

prac melioracyjnych na rowach o łącznej długości mniejszej aniżeli określona w umowie dotacji⁸³, co stanowiło przesłankę do zwrotu niewykorzystanej części udzielonej dotacji. Spółka dokonała zwrotu wyliczonej przez podmiot dotujący kwoty w terminie określonym w umowie dotacji.

(akta kontroli str. 3-8, 320, 1242-1249, 866-931)

Dotacje udzielone z budżetu Powiatu Gryfickiego w latach 2019-2022, spółkom wodnym na bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i związanych z nimi funkcjonalnie urządzeń wodnych znajdujących się na terenie Powiatu Gryfickiego, zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej.

(akta kontroli str. 571-583, 1038-1048)

7. W latach 2019-2023⁸⁴ do Starosty nie wpłynęły informacje dotyczące korzystania przez osoby trzecie z urządzeń wodnych spółek wodnych oraz przyczynienia się przez nie do zanieczyszczenia wody, w związku z tym Starosta nie nakładał obowiązków ponoszenia świadczeń na rzecz spółek wodnych (art. 454 ust. 1 Prawa wodnego z 2017 r.).

(akta kontroli str. 3-8, 303)

8. Do Starostwa w latach 2019-2023 (do 17 marca) nie wpłynęły żadne skargi dotyczące działalności spółek wodnych w zakresie objętym nadzorem Starosty.

(akta kontroli str. 3-8, 303)

9. Udzielając wyjaśnień na temat ograniczeń i utrudnień w realizacji zadań związanych z nadzorem i kontrolą nad działalnością spółek wodnych, Starosta podał, iż: (...) *prowadząc nadzór nad czterema spółkami wodnymi nie napotkał utrudnień w realizacji zadań związanych z kontrolą ich działalności.*

(akta kontroli str. 3-8, 303)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nierzetelny nadzór nad działalnością Spółki Wodnej Potok polegający na braku niezwłocznych działań w zakresie uzyskania uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Spółki nr 3/2021 z 5 maja 2021 r. w sprawie ustalenia planu rzeczowo-finansowego spółki na rok 2021, co do której podjęcia Starosta powinien mieć wiedzę ponieważ otrzymał załącznik do uchwały. Zgodnie z art. 462 ust. 1 Prawa wodnego z 2017 r., właściwy miejscowo Starosta sprawuje nadzór i kontrolę nad działalnością spółki wodnej. 7 maja 2021 r. do Kancelarii Ogólnej Starostwa wpłynęło pismo Spółki Wodnej Potok, którym przedłożono: uchwałę nr 1/2021 z 5 maja 2021 r. w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi oraz nr 2/2021 z 5 maja 2021 r. w sprawie ustalenia rocznej składki członkowskiej, a także plan rzeczowo-finansowy spółki na rok 2021 bez załączonej uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Spółki, którą został on ustalony. Tymczasem dopiero pismem z 7 marca 2023 r. jednostka kontrolowana wezwwała Prezesa Zarządu Spółki Wodnej Potok do przedłożenia uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Spółki Wodnej Potok ustalającej plan rzeczowo-finansowy Spółki na rok 2021, oraz do złożenia pisemnych wyjaśnień w terminie 14 dni od otrzymania pisma. Do zakończenia czynności kontrolnych nie przekazano informacji o zakończeniu postępowania wyjaśniającego.

(akta kontroli str. 306-307, 1143, 1153, 1287-1289, 1293, 1298, 1316)

Z wyjaśnień Starosty⁸⁵ wynika, iż w odniesieniu do pisma Spółki Wodnej Potok: *Pracownik nie dokonał dokładnej analizy przedłożonych przez spółkę dokumentów,*

⁸³ Podczas odbioru zadania 20 listopada 2019 r. w protokole odbioru wykazano, że zakres robót został pomniejszony o 183 m, tj. rów RG-S-7 nie został poddany konserwacji.

⁸⁴ Dane na 9 lutego 2023 r. (data udzielenia wyjaśnień przez Starostę).

⁸⁵ Wyjaśnienia Starosty z 7 i 9 marca 2023 r.

w związku z czym przeoczył konieczność przedłożenia uchwały zatwierdzającej plan rzeczowo-finansowy na 2021 rok, natomiast Dyrektor jako osoba odpowiedzialna za nadzór nad pracownikami i sprawami prowadzonymi przez Wydział nie dokonał kontroli pracownika w zakresie prowadzonej sprawy. W związku z zaistniałą sytuacją, w WRLiOŚ tutejszego Urzędu zostaną podjęte działania zmierzające do weryfikacji zakresu obowiązków wszystkich pracowników, zostanie ustalone zastępstwo przy prowadzeniu spraw należących do kompetencji Starosty wynikających z ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (...) oraz nadzór nad pracownikami i prowadzonymi przez Wydział sprawami.

(akta kontroli str. 1263, 1272, 1275, 1287,1289, 1293, 1298, 1316)

2. Decyzje o przyznaniu w 2019 r. dotacji celowych z budżetu Powiatu Gryfickiego:
- Gminnej Spółce Wodnej „REGA” (umowa dotacji nr 04/ZP/RLiOŚ/2019 zawarta 30 września 2019 r.; kwota dotacji 5 000 zł),
  - Gminnej Spółce Wodnej Trzebiatów (umowa dotacji nr 03/ZP/RLiOŚ/2019 zawarta 30 września 2019 r.; kwota dotacji 3 550 zł) na bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych i związanych z nimi funkcjonalnie urządzeń wodnych,
- nie zostały podjęte przez Zarząd Powiatu Gryfickiego w formie uchwały. Zgodnie z zapisem § 3 ust. 2 uchwały Rady Powiatu Gryfickiego nr XX/135/16 z 29 czerwca 2016 r. w sprawie ustalenia zasad, trybu udzielania i sposobu rozliczania dotacji celowych z budżetu Powiatu Gryfickiego spółkom wodnym na bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i związanych z nimi funkcjonalnie urządzeń wodnych znajdujących się na terenie Powiatu Gryfickiego, decyzje o przyznaniu dotacji Zarząd Powiatu Gryfickiego podejmuje w drodze uchwały uwzględniając: wysokość środków przeznaczonych na dotację dla spółek wodnych, liczbę i wartość zgłoszonych wniosków.

(akta kontroli str. 1049, 1240-1249)

Starosta wyjaśnił⁸⁶, iż: w roku 2019 Członkowie Zarządu Powiatu Gryfickiego na posiedzeniu 23 sierpnia 2019 r. zapoznali się z wnioskiem złożonym przez Spółkę Wodną Trzebiatów oraz Gminną Spółkę Wodną „REGA” w sprawie przyznania z budżetu Powiatu dotacji celowej dla spółek wodnych określonej w uchwale Zarządu Powiatu nr 88/39/2019 z 11 lipca 2019 r., w sprawie naboru wniosków na otrzymanie dotacji celowej dla spółek wodnych na bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i związanych z nimi funkcjonalnie urządzeń wodnych znajdujących się na terenie Powiatu Gryfickiego. Dyrektor WRLiOŚ (...) poinformował, że dokonał weryfikacji złożonych wniosków i są one kompletne i sporządzone w sposób prawidłowy. Na ich podstawie można udzielić dofinansowania w postaci dotacji celowej, w związku z czym Zarząd jedomyślnie zdecydował o przyznaniu takiej dotacji dla spółki wodnej Trzebiatów w wnioskowanej kwocie 3 550 zł oraz dla Gminnej Spółki Wodnej „REGA” w wnioskowanej kwocie 5 000 zł. Decyzja o przyznaniu dotacji dla spółek wodnych została podjęta przez Zarząd Powiatu na posiedzeniu 23 sierpnia 2019 r., natomiast nie została sporządzona w formie uchwały. WRLiOŚ Starostwa Powiatowego w Gryficach, który prowadzi sprawy związane z przygotowaniem wszelkich dokumentów pozwalających na wykonanie przez Zarząd Powiatu Gryfickiego uchwały nr XX/135/16 Rady Powiatu Gryfickiego z 29 czerwca 2016 r. w sprawie ustalenia zasad, trybu udzielania i sposobu rozliczenia dotacji celowych z budżetu Powiatu Gryfickiego spółkom wodnym na bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i związanych z nimi funkcjonalnie urządzeń wodnych znajdujących się na terenie Powiatu Gryfickiego - nie przygotował dla Zarządu w roku 2019 projektu uchwały w sprawie przyznania dotacji celowej dla spółek wodnych. Decyzja

⁸⁶ Wyjaśnienia Starosty z 17 lutego 2023 r.

o przyznaniu dotacji spółkom wodnym wraz z podaniem jej do publicznej wiadomości została przekazana w formie pisma. W późniejszych latach taka sytuacja nie miała już miejsca i wszystkie zobowiązania wynikające z ww. uchwały Rady Powiatu były wykonywane.

(akta kontroli str. 1049, 1240-1241)

3. W czterech przypadkach analiza uchwał⁸⁷ organów spółek wodnych została dokonana nierzetelnie, bowiem jednym z aspektów, który powinien być objęty badaniem Starosty - w celu stwierdzenia czy uchwała nie narusza przepisów prawa czy statutowych - była okoliczność czy uchwały zostały podjęte wymaganą większością głosów. Do wskazanych uchwał nie załączono dokumentów pozwalających na stwierdzenie czy wśród biorących udział w głosowaniu głosów oddanych „za” było więcej niż „przeciw”, a zatem czy uchwały były ważne. Mimo braku dokumentów świadczących o przyjęciu uchwał wymaganą większością głosów, Starosta nie wniósł do nich zastrzeżeń.

(akta kontroli str. 1300-1306)

W zakresie braku w aktach sprawy protokołu (oraz listy obecności) Walnego Zgromadzenia Członków Gminnej Spółki Wodnej „REGA” z 28 marca 2019 r., na którym podjęło ww. uchwałę nr 01/2019, Starosta wyjaśnił⁸⁸, iż: *Tutejszy Urząd nie posiada protokołu (...), a także nie wzywał organów spółki do przedłożenia ww. protokołu ponieważ brak jest podstawy prawnej do żądania tego dokumentu. (...) Tutejszy Urząd dokonał weryfikacji przedłożonej uchwały w oparciu o obowiązujący statut i zgodność z przepisami ww. ustawy Prawo wodne. Pracownik Urzędu zajmujący się w imieniu Starosty nadzorem nad działalnością spółek wodnych domniemywał, że przesłane przez organy spółki uchwały przyjęte na Walnym Zgromadzeniu Członków przeprowadzonym 28 marca 2019 r. zostały podjęte w sposób właściwy, tj. zwykłą większością głosów (§ 10 ust. 3 statutu - uchwały podejmowane zwykłą większością bez względu na liczbę obecnych członków), Urząd nie brał pod uwagę, że przesłane uchwały Walnego Zgromadzenia mogą być nieważne. (...) bez protokołu z posiedzenia Walnego Zgromadzenia Członków (...) nie da się dokonać właściwej kontroli przedłożonej uchwały tj. określić jak przebiegało głosowanie i ile oddano głosów „za” a ile było „przeciw” (pod warunkiem, że informacje te znajdują się w protokole), pracownik zajmujący się zakresem nadzoru nad spółkami wodnymi nie dokonał właściwej analizy i sprawdzenia ww. uchwały. (...).*

Analogiczne wyjaśnienia złożono odnośnie analizy przez Starostę ww. pozostałych uchwał spółek wodnych związanych ze zmianą składu osobowego w spółkach doręczonych do Starostwa.

(akta kontroli str. 1307-1311)

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, iż kwestia podjęcia uchwał wymaganą większością głosów stanowi jeden z elementów niezbędnych do oceny zgodności tych uchwał z przepisami prawa (i ze statutem). Zgodnie z wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z 25 kwietnia 2019 r. sygn. akt II SA/OI 177/19: *Za „istotne” naruszenie prawa uznaje się uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Do takich zalicza się między innymi naruszenie przepisów prawa ustrojowego oraz prawa materialnego, a także przepisów regulujących procedury podejmowania uchwał.*

⁸⁷ 1) uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Gminnej Spółki Wodnej „REGA” nr 01/2019 z 28 marca 2019 r. w sprawie odwołania członka Zarządu i powołania w to miejsce nowego członka Zarządu; 2) uchwała Zarządu Gminnej Spółki Wodnej „REGA” nr 01/2019 z 29 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia nowych członków spółki; 3) uchwała Zarządu Gminnej Spółki Wodnej „REGA” nr 03/2019 z 17 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia nowych członków spółki; 4) uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Gminnej Spółki Wodnej „REGA” nr 06/2020 z 9 września 2020 r. z w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej.

⁸⁸ Wyjaśnienia Starosty z 8 marca 2023 r.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Poinformowanie o wynikach postępowania wyjaśniającego zainicjowanego w trakcie trwającej kontroli w związku z pozyskaniem informacji o nedoręczeniu do Starostwa przez Zarząd Spółki Wodnej Potok uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Spółki nr 3/2021 z 5 maja 2021 r. w sprawie ustalenia planu rzeczowo-finansowego spółki na rok 2021.
2. Bieżące weryfikowanie przez Starostę czy przedkładane uchwały organów spółek wodnych są podejmowane zgodnie z przepisami prawa, w tym analizowanie czy podejmowane są odpowiednią większością głosów.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 28 kwietnia 2023 r.

Kontroler
Anna Jończyk
starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

Z up.

.....
podpis

.....
podpis